

erikoistaso

Esteettömyyden erikoistaso määritellään Passeli kaupunki kaikille - loppuraportin mukaan.

Erikoistassossa on liikkumisen lisäksi kiinnitetty erityistä huomiota esimerkiksi näkemiseen, kuulemiseen ja selkeyteen liittyviin asioihin.

Erikoistaso voi tarkoittaa myös jollekin käyttäjäryhmälle räätälöityjä tiloja tai alueita.

ERIKOISTASON RAKENNUKSIA**Palvelurakennukset:**

- kauppakeskukset
- liikuntarakennukset
- monitoimitalot
- erityisryhmien koulurakennukset ja päiväkodit
- koko kaupunkia palvelevat kulttuurirakennukset
- vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveyspalveluja tarjoavat toimipaikat
- palvelukeskukset
- matkakeskus
- lentoasema
- asukastuvat

Asuinrakennukset:

- vanhusten ja vammaisten palvelukodit, palvelutalot ja asuntolat

RAKENNUKSEN ERILAISIA KÄYTTÄJIÄ

Rakennuksen ja rakennetun ympäristön suunnittelussa tulee huomioida erilaiset käyttäjäryhmät (suluissa suunnittelussa erityisesti huomioitavat asiat) :

- lapset, lastenvaunun kanssa liikkuvat henkilöt
- vanhuksat (käyttöturvallisuus)
- keppien, kainalosauvojen, rollaattorin tai pyörätuolin avulla liikkuvat henkilöt (kulkuyhteyksien esteettömyys, luistamattomat pinnat)
- heikot lihasvoimat omaavat henkilöt (lyhyet kulkuyhteydet, kevyesti avattavat ovet)
- lyhytkasvuisuus (ulottuvuus), lihavuus
- näkövammaiset, heikkönäköiset (selkeät tilat ja opasteet, hyvä valaistus ja vähittäiset valaistustason muutokset), sokeat (selkeä ääniympäristö, opasteiden kohokuviot ja ympäristön ohjaavuus)
- kuulovammaiset, huonokuuloiset (hyvä akustiikka), kuurot (ympäristön ohjaavuus, induktiosilmukka)
- kehitysvammaiset (hahmotettavuus)
- neurologiset vammat, muistisairaavat, tasapainon häiriintyminen
- allergiat (hyvä sisäilmasto, allergisoivien materiaalien välttäminen)

**Suomen perustuslaki II luku
Perusoikeudet 6§ Yhdenvertaisuus**

”Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää syytä asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumukset, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syy perusteella.”

MRL 117§ 3 mom. Rakentamiselle asetettavat vaatimukset

” Rakennuksen tulee olla tarkoitustaan vastaava, korjattavissa, huollettavissa ja muunneltavissa sekä, sen mukaan kuin rakennuksen käyttö edellyttää. soveltua myös sellaisten henkilöiden käyttöön, joiden kyky liikkua tai toimia on rajoittunut.”

MÄÄRÄYKSET**Suomen perustuslaki**

II luku Perusoikeudet, 6 § Yhdenvertaisuus

Maankäyttö- ja rakennusasetus

53 § Liikkumisesteetön rakentaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)

5 § Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet

12 § Rakentamisen ohjauksen tavoitteet

117 § 3 mom. Rakentamiselle asetettavat vaatimukset

167 § 2 mom. Ympäristöhoito

Suomen rakentamismääräyskokoelma (RakMk)

F1 Esteetön rakennus

F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus

G1 Asuntosuunnittelu

KIRJALLISUUTTA JA LINKKEJÄ**Mitoitusohjeita ja esteettömiä ratkaisuja**

- RT-ohjekortit
 - RT 09-10409 Ihmisen mitat ja ulottuvuudet
 - RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö
 - RT 88-10777 Portaat ja luiskat
 - RT 88-10778 Kaiteet ja käsiohteet
 - RT 88-11038 Hissit, valintaohje
 - lisäksi käyttötarkoituksen mukaiset ohjeistukset
- **Esteetön rakennus ja ympäristö.** Turvallinen toimia ja liikkua. RTS, 2007
- **Esteetön asuinrakennus.** Maija Könkkölä, 2003
- **Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus.** Anna Ruskovaara, ESKEH-projekti. Invalidiliitto ry O.38, 2009
- **Asuintilojen mitoitusmallit.** Sotera, T. Tuononen, S. Åkerblom, 2005

Linkkejä

- www.ymparisto.fi
(Maankäyttö ja rakentaminen/Suomen rakentamismääräyskokoelma F1, F2, G1, G2)
- www.esteeton.fi
(mitoitusohjeet ja esteettömyyden perusteet)
- www.hel.fi/helsinkikaikille
(SuRaKu-ohjekortit, tarkistuslistat, symbolipankki)
- www.kuulokynnys.fi
- www.nkl.fi
(Näkövammaisten keskusliitto ry)
- www.kulttuurikaikille.info
(julkiset rakennukset, symbolipankki)